

El somni d'una dignitat impossible

Un poeta, dirigida pel cineasta colombià Simón Mesa Soto, és una pel·lícula que incomoda des del primer moment. No incòmoda perquè busqui la provocació gratuïta, sinó perquè construeix un univers visual i humà deliberadament desagradable. La seva aposta és per una estètica "lletja", amb espais degradats, cossos cansats, llums crues que no embelleixen res. La lletjor funciona com una proposta estilística radical, ja que al llarg de la pel·lícula no hi ha redempció fàcil ni poesiaedulcorada, sinó una mirada despullada sobre la precarietat moral i material d'un país. Aquest plantejament visual es reforça amb una construcció de personatges extraordinàriament sòlida. Cap d'ells és simpàtic en el sentit convencional, però tots resulten profundament humans. La pel·lícula entén que la misèria no és només econòmica, sinó també emocional. Els personatges es mouen en un espai on la dignitat és una aspiració llunyana, gairebé ridícula, però alhora imprescindible per continuar existint. Aquesta tensió es constitueix com el motor de totes les línies argumentals, que no avancen tant per acció com per acumulació de frustracions, petits fracassos i moments de lucidesa amarga.

Un poeta es pot llegir com una pel·lícula coral sobre éssers miserables que, malgrat tot, busquen una forma de dignitat. Són éssers que duen a terme una mena de resistència íntima, sovint contradictòria. Els personatges s'equivoquen, es degraden, es menteixen, però també insisteixen a creure que podrien ser alguna cosa més del que són. El fet que estigui interpretada majoritàriament per actors no professionals no fa més que accentuar la sensació de veritat incòmoda que presideix tota la pel·lícula.

El centre d'aquest univers és Oscar Restrepo —Ubeimar Ríos—, una figura tràgica en el sentit més sec del terme. Restrepo és un home que somnia amb una dignitat que no posseeix, ni sap ben bé com assolir. El seu desig de reconeixement intel·lectual el situa en un espai ambigu. Per una banda, vol formar part d'unes elits culturals que el toleren amb condescendència, però que en realitat el rebutgen; per altra banda, tampoc pot (ni vol) identificar-se plenament amb unes classes populars de les quals prové, però de les quals no aconsegueix escapar. Aquesta posició el condemna a una mena de desarrelament constant. És enmig d'aquest buit on adquireix especial rellevància la seva relació amb la jove aspirant a poetessa, una figura que encarna una promesa. En ella, Restrepo projecta una possibilitat de redempció que en realitat li és inacces-

UN POETA

País: Colòmbia, 2025

Direcció:

Simón Mesa Soto

Guió: Simón Mesa Soto

Intèrprets:

Ubeimar Ríos

Gènere: Drama, comèdia

Durada: 120 min

Idioma: Castellà

No recomanada per a menors de 16 anys

sible. La relació oscil·la entre l'admiració sincera, la necessitat afectiva i una certa apropiació simbòlica. El vell poeta vol reconèixer el talent d'ella, però també instrumentalitzar-lo com a prova que la seva pròpia fe en la poesia no és del tot estèril. Al mateix temps, la jove poeta funciona com un contrapunt generacional i ètic. Tot allò que en la personalitat de Restrepo és frustració i impostura, en ella és una possibilitat oberta al futur.

Óscar Restrepo es mou entre intel·lectuals hipòcrites i una realitat social asfixiant. La pel·lícula el retrata sense pietat, però també sense crueltat gratuïta. Hi ha en el tractament del personatge una lucidesa dolorosa, una consciència del fracàs que el fa encara més humà. Des del seu pas per la secció Un certain regard del Festival de Cannes, el recorregut internacional del film ha estat notable, amb presència i reconeixement en diversos festivals, fet que confirma la capacitat de Simón Mesa Soto per connectar amb públics molt diversos a partir d'una proposta radicalment honesta que, des de la seva lletjor obstinada, aconsegueix una forma inesperada d'emoció. El resultat final és una pel·lícula que rebutja qualsevol romanticisme sobre la figura del poeta i, en canvi, aposta per mostrar-lo com un subjecte vulnerable, ridícul i profundament necessitat de sentit. *Un poeta* no ofereix solucions; proposa una immersió incòmoda en un món on la dignitat és sempre provisional, i on la bellesa —si existeix— neix de la lletjor.

Àngel Quintana

Col·lectiu de la crítica cinematogràfica de Girona